

Кир Буличов

За любовта към
безсловесните същества

През онова юнско утро без никаква причина Удалов се събуди рано. Настроението му беше добро, чувствуваше се бодър.

Удалов се протегна и тръгна към прозореца да види какво е времето.

Времето беше слънчево, безоблачно, предразполагащо за работа.

След като обгърна с поглед небето, той погледна надолу, към двора.

Насред двора до разцъфналия люляк стоеше не много едър хипопотам. Той ритмично разтваряше розовата си уста и пасеше от цъфналия храст.

– Ей – тихо извика Удалов, за да не събуди домашните си. – Бива ли така!

Люлякът уж беше кичест и голям, но за хипопотама бе колкото за единия му зъб.

Животното не чуваше Удалов, затова Корнелий Иванович изскочи по пижама от стаята, затича надолу по стълбите и едва пред входната врата, в коридора, се спря. Опомни се: „Ама какво правя аз? Тичам навън по пижама, сякаш наистина в двора има хипопотам. Само ако отвориш уста да кажеш такова нещо на някого, веднага ще те откарат, където трябва. Че кога в нашия двор е имало хипопотам!“

Удалов стоеше пред вратата и просто не се решаваше да предприеме нещо. Трябваше или да отвори вратата и да се увери, че очите не го лъжат, или да се върне обратно горе и да си измие зъбите и лицето.

Точно в тази нерешителна поза го завари Александър Грубин, съседът от първия етаж, който беше чул тропот по стълбите и реши да провери кой излиза толкова рано.

– Какво правиш тук? – запита той.

– Стоя – отвърна Удалов.

– Какво се е случило?

– Че какво трябва да се случи?

– Но ти тичаше.

– Къде?

– Долу на двора. Има ли нещо там?

Удалов за малко да каже, че в двора има хипопотам, но се съдържа.

– Нищо няма – отвърна той. – Ако не вярваш – погледни.

– Ще погледна, разбира се – каза Грубин и отмести с ръка Удалов от вратата.

Той откряхна вратата, а Удалов отстъпи крачка назад и се престори, че нищо не го интересува. Буйните рошави коси на Грубин, осветени от

утринното слънце, се поклашаха в отвора на вратата. „Ей сега – рече си Удалов – ще се обърне и ще каже: «Ама то наистина нищо няма.» И аз ще се изсмея.“

– Хипопотам – като се обърна, каза Грубин. – Ами че той ще изяде целия ни люляк. И за проклетия нито пръчка, нищо няма.

– Изгони го с ръка, той е кротък... – Олекна му на душата. По-добре хипопотам, отколкото да се побърка.

Грубин излезе на слънце, Удалов го последва. Грубин тръгна с широки крачки през двора към хипопотама, а Удалов остана до стената.

– Ей! – извика Грубин. – На тебе не ти ли стига тревата в зоологическата?

Хипопотамът бавно обърна глава и затвори уста. От устата му стърчеше лилав цвят от люляка.

Грубин спря на три крачки от хипопотама.

– Хайде де! Върви си, върви си – каза той. Животното не си отиваше.

На втория етаж се отвори прозорец. От него се показва старецът Ложкин.

– Чие е това животно? – запита той.

– Сам е дошъл – каза Удалов. – Искаме да го изпъдим.

– Че така ли се пъдят хипопотами? – запита старецът Ложкин.

– А как?

– Ей сега ще погледна в Брем – отвърна Ложкин и се скри.

– Мамо! – закрещя Максимка, синът на Удалов, който също се беше показал на прозореца. – Мамо, ела да видиш, в двора ни има хипопотам.

– Върви да се измиеш – чу се отвътре гласът на Ксения Удалова. – Къде ли е хукнал толкоз рано Корнелий? И дори не се е облякъл.

– Мамо! – продължи да вика детето. – В нашия двор има хипопотам.

– Сега ще ти дам аз един хипопотам! – Гласът на Ксения се приближаваше към прозореца.

Удалов се притисна до стената. Неудобно му беше, че е по пижама.

– Оле! – извика Ксения с писклив глас.

Хипопотамът се уплаши, отвори уста и люляковото клонче падна на земята.

– Ама той да не е изял. татко? – запита Максимка.

– Корнелий! – развика се Ксения, като се навеждаше до кръста от прозореца и се мъчеше да надзърне в зейналата уста на хипопотама,

сякаш се надяваше да види краката на погълнатия Удалов.

– Ксюша – обади се Удалов, като се дръпна от стената, – нали знаеш, че хипопотамите са тревопасни.

– Дръвник! – извика Ксения. – Аз те търся в хипопотама, а ти си тръгнал гол по улицата, така ли? Да не би да пише по него, че е тревопасен? Може пък да те сметне за трева? Я какъв тумбак е надул? Грубин, изпеди го от двора. Децата ей сега ще тръгнат за училище.

– Чакайте – намеси се старецът Ложкин, който се показва на прозореца с кафявия том на Брем в ръце, – хипопотамите са напълно безопасни, ако не ги закачаш. Освен това този е съвсем млад екземпляр, може да се каже юноша. Грубин, я го премери колко е дълъг.

– Че с какво ще го премеря?

– С ръце – каза Ложкин.

– Хич не ща да го пипам. Нали е диво животно.

– Че откъде ще дойде в нашия двор диво животно? – запита Ложкин. – Грубин, ти чуваш ли се какво говориш? Да не би да е дошъл пеш от Африка, а?

– Не знам.

– Ето какво – от цирка ще да е. Гледал съм по телевизията циркова програма с хипопотами.

– Вярно – додаде старицата Ложкина. – Използват ги вместо слона, само дето са по-малки и по-икономични. А ти, Грубин, върви да си обуеш панталоните. Я се виж, излязъл си на обществено място по гащета. Това се отнася и за теб, Корнелий Иванович.

– Ами че на двора има хипопотам! – каза Удалов и тръгна послушно да се прибира. След него и Грубин. А през това време хипопотамът, усетил, че са го забравили, пак се зае с люляка.

Когато след десетина минути Удалов се върна на двора, край хипопотама стояха Ложкин и Васил Василич, а също и гражданката Гаврилова. Чудеха се какво да правят. В ръката си Васил Василич държеше дълга пръчка и почукваше хипопотама по муцуната, за да опази люляка.

– Още ли е тук? – запита Удалов.

– Че къде да иде?

Ложкин застана откъм гърба на хипопотама и го сравни с картинката в Брем.

– Та, казваш, участвувал в програмата на цирка? – запита Васил Василич Ложкин. – Значи, е дресиран и може да му се заповядва?

– Ами че опитай.

– Легни! – заповяда на хипопотама Васил Василич. Животното

протегна муцуна към люляка и трябваше пак лекичко да го чукне с пръчката по ноздрите.

– И къде ли е отседнал сега неговият цирк? – запита Удалов.

– Където и да е, но не и в нашия град – каза върналият се Грубин. – Това го знам със сигурност. Вече месец откак циркът е закрит.

– А ние нямаме и железопътна линия, така че не е изскочил от вагона – каза Удалов.

– Ей, мъже, кога най-сетне ще го изгоните от двора? – извика отгоре Ксения Удалова. – Или може би чакате аз да тичам да доведа милиция?

– От зоологическата е – каза Гаврилова. – Сигурна съм.

– Най-близката зоологическа градина е на триста километра оттук. И пътят минава все през гора – възрази Грубин.

Удалов взе пръчката от Васил Василич и заръчка в хълбока хипопотама, но не много енергично, а предпазливо. За първи път му се случваше да пъди от двора хипопотам, но иначе гневът на Ксения можеше да стане ужасен.

Хипопотамът не искаше да излиза и гледаше да избегне пръчката. Никой не помагаше на Удалов, не им се искаше.

– Търпението ми се изчерпа! – закани се от прозореца Ксения.

Хипопотамът гледаше Удалов. От малките му очички капеха едри сълзи.

– Чакай, Корнелий – каза Васил Василич. – Ти го удряш с пръчката по муцуната като крава. Не е хубаво тъй.

– Далеч от родина, от близки – рече старицата Ложкина. – Самотна животинка и какво ще прави в гората?

– Дайте път – чу се детски глас. През скупчилата се група наематели мина Максимка, синът на Удалов. Той притискаше към гърдите си дълго бяло хлебче. Когато стигна до баща си, Максимка се спря и погледна Корнелий в очите. Удалов безмълвно наведе глава.

Максимка с двете си ръце подаде на хипопотама хлебчето и животното след известно колебание, сякаш не можеше веднага да повярва в човешката доброта, отвори устата си точно толкова, колкото да поеме хляба.

После Максимка извади от джоба на ученическата си куртка чиста носна кърпа и избърса сълзите на хипопотама. Удалов се покашля гръмко и каза на съседите:

– Моят син.

Атмосферата на всеобщо умиление беше нарушена от

пронизителния вик на Ксения, застанала на вратата с метлата в ръце.

– Стига вече! Детето седи в къщи и не смее да си покаже носа навън, за да не го разкъсат африканските гадини, а вие се подигравате. Я се дръпнете, мъже!

Мъжете се отдръпнаха. Хипопотамът се беше свил. Пред погледа на майката се показва нейният син, който вместо послушно да се крие в къщи, милваше по муцуната африканската гадина. Никой не се засмя на тази няма сцена. Ксения пораздвижи метлата, сякаш се канеше да поме-те двора, после успя да се овладее и каза с хриплив глас:

– Максимка, веднага да си измиеш ръцете. Кой знае къде се е вър-галяла тази свиня, докато се домъкне до нашия двор.

Привечер почистиха от разните вехтории бараката в ъгъла на двора. По-рано Петросян държеше там мотоциклета си, но след като си замина от Гусляр, взеха да слагат в бараката ненужни неща, които им беше жал да изхвърлят.

В едно старо корито наляха вода, а в детската ваничка събраха храна – на едни им беше останала супа, на други зеленчуци. Вратата на бараката оставиха отворена, за да не му бъде скучно на хипопотама, а Грубин пък донесе едно старо одеяло.

До вечерта половината град знаеше, че на номер шестнадесети на „Пушкинска“ е намерен хипопотам, не се знае на кого принадлежи, не хапе, яде хранителни отпадъци. Хора от други улици носеха храна и искаха да видят хипопотама. Ложкин беше нещо като екскурзовод, като пенсионер бе по-свободен от другите. Но на никого не позволяваше да пипне с ръка хипопотама.

На другата сутрин във вестника се появи следното съобщение:

„Намерен е млад хипопотам.

Сива козина, на никакво име не реагира.

Моля притежателят му да го търси на адрес:

гр. Велики Гусляр, ул. «Пушкинска» №16, входът откъм двора.“

След съобщението във вестника никой не се обади. За по-сигурно пратиха телеграма до областната зоологическа градина, питаха дали не се е загубил хипопотамът им. Ако са го загубили, могат да си го вземат здрав и невредим.

А дните се низеха един след друг. Хипопотамът ядеше много, спеше, разхождаше се, вече познаваше Максимка и отиваше с него да се

поразгъпче до чешмата, а Максимка го поливаше с вода и го миеше с четка. След една седмица Грубин и Васил Василич отидоха веднъж с хипопотама на плажа. Това беше цяла сензация. На животното му хареса на плажа, то влезаше до ноздрите в река Гус, а дечурлигата се качваха на широкия му гръб и се хвърляха оттам във водата. Спасителят Савелий, перчейки се с мускулите си, каза на Грубин:

– Може би ще ни го дадеш, ще ни служи като делфин – ще измъква давестите се.

– Не – отвърна Грубин. – Имаш много здраве.

– Че защо? – учуди се Савелий. – Ще му определим заплата, ще я използвате за благоустрояване на вашия двор. Ще му осигуряваме храната.

– Първо – каза Грубин, – хипопотамът не е наш. Второ, в сравнение с делфина той е кръгъл глупак. Току виж, удавил някого. Ти чел ли си някъде хипопотамите да спасяват хора?

– Нищо не съм чел – призна си Савелий, – няма кога, все съм зает.

Грубин едва накара хипопотама да се прибере в къщи. Трябваше да купи връзка гевречета и да примамва с тях животното да излезе от водата.

Следващите дни се случиха други събития: една нощ хипопотамът избяга, намериха го с фенери чак на реката, а след един ден той настъпи една котка и се наложи да я носят на ветеринарен лекар, в четвъртък пък настигна Гаврилова, захапа чантата ѝ с продуктите и я излапа цялата заедно с праха за пране, от който после през целия ден от него излизаше пяна. В петък се вмъкна в кухнята на Васил Василич и изгълта горещата супа от тенджерата на котлона, та след туй му мазаха езика с краве масло. В събота живущите на №16, изпаднали в паника, се събраха на съвещание.

– Естествено ние правим експеримент за науката и вършим благородно дело – каза Ложкин.

– Усещаш ли миризмата, съседе – прекъсна го Удалов.

В двора миришеше силно на обор. Като всяко живо същество хипопотамът не само ядеше.

– Пък и не е много лесно да го храним – каза жената на Ложкин. – Ние самите вече дори се лишаваме от някои храни.

– А къде да го денем? – рече Удалов. – Питам ви, къде? Какво отговори на телеграмата ни областната зоологическа градина?

Всички мълчаха. Чели бяха отговора на телеграмата и се чувстваха обидени, но не е трудно да разбереш и работещите в зоологическата.

Какво бихте отговорили вие на тяхно място на хора от малко северно градче, които ви питат какво да правят с хипопотама и къде да го настанят? Ясно ли ви е какво бихте отговорили? Та ето и те така ни отговориха.

– Аз пък днес ходих в животновъдната ферма – каза Васил Василич. – Нали се бяхме уговорили.

Хипопотамът подаде тъпата си муцуна от бараката и тихичко замуца. Искаше да го заведат на чешмата и да го мият. Удалов махна пренебрежително с ръка към него.

– Е и какво стана на фермата?

– Отказаха. Категорично. Хипопотамът, казва, не дава мляко, а вкусовите качества на месото му са доста съмнителни.

– Тоест как така съмнителни? – учуди се Грубин. – Те какво, да не са имали намерение да го колят?

– Не бих позволил – каза Васил Василич. – Да имате да вземате. Но, общо взето, те отглеждат добитък или за мляко, или за месо, или за вълна. Иначе нямат право.

Хипопотамът се измъкна от бараката и се приближи до тях.

– Ей го на, иска да яде – рече Ложкин. – Две кофи храна е излапал през деня.

На двора излезе Гаврилова с паница чорба. Хипопотамът я видя и забърза подир храната, като поклащаше охранената си задница.

– Вижте какво – каза на края Удалов. – Утре преди работа ще се отбия във вестника, ще искам да ми дадат бележка, че наистина в двора ни има хипопотам. А ти, Ложкин, ще идеш с тази бележка в областния център, ще поканиш някой сътрудник от зоологическата. Тъй или иначе на документа ще трябва да повярват.

Спряха се на това решение.

Тази вечер хипопотамът мина без къпане.

Удалов си легна с известна тревога и безпокойство, дълго се въртя и въздиша. Сутринта стана отпаднал, сърдит, сети се, че е негов ред да чисти бараката на хипопотама. Взе от коридора кофата за смет и метлата и тръгна през двора към животното.

– Да пукнеш дано – рече той, влизайки в топлата, вмирисана на животински тор барака.

Очакваше да чуе познатото пръхтене, но бараката беше празна.

Удалов веднага надникна в двора – дали вратата не е отворена? Само това оставаше – хипопотамът да е изскочил на улицата и да е тръгнал сам да се къпе. Току виж, го сгазила някоя кола.

Но вратата бе затворена – през нощта я заключваха.

– Ей, дебелак – извика Удалов. – Къде си се скрил? В отговор нищо не се чу.

Тревожно чувство се надигна в гърдите на Удалов. Върху обърнатото корито на пода имаше бележка. Той я взе. На бележката с едри печатни букви пишеше:

„Скъпи приятели!

Извинете ме, че поради незнание на езика не можах да се разбера с вас и своевременно да ви благодаря за грижите, които положихте за мен, безсловесното животно, за онази чисто човешка топлина, с която ме обкръжихте в този скромен дом. Колко е приятно да чувствуваш, че въпреки голямата разлика във формата на тялото и в габаритите вие не се поскъпихте да разделите с мен и покрив, и великолепна храна и с това дадохте прекрасен пример за приятелство в Галактиката! Аз не можах да разбера нито дума от разговорите ви в мое присъствие, но приятелските интонации ме убедиха, че в нашата Галактика едва ли има по-добри и по-сърдечни същества от вас. Благодарен съм на съдбата, че реши моят разузнавателен кораб да претърпи катастрофа точно над вашия дом! Сега дойдоха да ме вземат приятели, те преведоха скромната ми благодарност на вашия език и аз бързам да се присъединя към тях, но не за дълго. Щом им обясня положението, вярвам, че те незабавно ще ви дойдат на гости, защото едва ли бих могъл по друг начин да им докажа, че най-добрите и мили хора в Галактиката живеят именно на улица «Пушкинска» №16.

Искрено ваш:

Тримбукауул-пру

До скоро виждане.“

– Ама че работа – каза Удалов, след като прочете бележката. – Много добре, че хипопотамът нищо не е разбрал. Ние го мислехме за глупак. А за всеки космически гост това е неприятно.

Трябваше да събуди съседите си, да им разкаже всичко и заедно да се порадват.

Удалов изскочи на двора. Слънцето вече беше изгряло.

В двора влизаше голямо стадо хипопотами. Големи и малки хипопотами се блъскаха по-скоро да стигнат до Удалов и да се порадват на

представителя на най-добрите хора в Галактиката.

– Чакайте! – извика Удалов, вдигнал ръце. – Ще ме стъпчете.

Две малки хипопотамчета се бяха устремили вече към люляка и бързо започнаха да го пасат, а един грамаден хипопотам със сини очила веднага прекърши брезичката и я захрупа като тревичка. Останалите запришиха двора и чакаха да ги нагостят.

Удалов усети, че губи съзнание...

И се събуди.

Слънцето грееше. Утрото беше настъпило. Навън бе тихо.

Сън. Всичко беше сън. Ама работа. Днес какво имаше да прави? Аха, негов ред беше да чисти бараката на хипопотама.

Удалов слезе долу, взе кофата за смет и метлата и тръгна през двора към бараката.

Хипопотамът още спеше. Лежеше на единия си хълбок и хъркаше силно.

Удалов се залови да събира изпражненията и си мислеше, че днес сигурно ще остане без закуска. Трябваше, преди да иде на работа, да се отбие в редакцията на вестника да вземе бележка, че в двора им наистина живее хипопотам, а не плод на колективна халюцинация. А Ложкин ще трябва веднага да се приготви да замине за зоологическата. Скучно му е на животното само, пък и всички те от блока няма да могат да изтърпят подобен гост.

Хипопотамът изхлипа насън и се обърна на другия си хълбок.

Удалов замря с метлата в ръце.

Тревожна мисъл го осени.

Ще го закараме ние в зоологическата, ама ако после долетят другарите му?

Какво ще им кажем? Че сме предали космонавта в менажерия, затворили са го в клетка за развлечение на децата?

И какво ли ще ни отговорят те?

КРАЙ

© Кир Буличов
© 1982 Донка Станкова, превод от руски

Кир Булычѳв
О любви к бессловесным тварям

Сканиране и разпознаване: Мандор, 2000
Източник: <http://sfbg.us>

Публикация:

ГУСЛЯРСКИ ИСТОРИИ. 1982. Изд. Георги Бакалов, Варна. Биб. Галактика, No.32
[Сборник] разкази. Превод от руски: Донка Станкова [оригинала не е указан].
Съставител: Агоп МЕЛКОНЯН. Предговор: Човекът с две лица, Агоп МЕЛКОНЯН –
с.5–9. Художник: Текла АЛЕКСИЕВА. Печат: ДП Балкан, София. Формат: 70×100/32.
Печатни коли: 14. Страници: 224. Цена: 1.50 лв. Съдържание:

Такан за децата на нашата земя – с.11;

Така започват наводненията – с.24;

Аз пръв ви открих – с.37;

Повреда на линията – с.55;

Избор [Выбор] – с.75;

Увод – с.92;

Връзки от личен характер – с.98;

Трябва да се помогне – с.113;

Два вида телепортация – с.126;

Данаев дар – с.134;

Космически десант – с.143;

За любовта към безсловесните същества – с.153;

Недостойният богатир – с.167.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1227>]